

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОСВІТНЬО-НАУКОВІ ПРОГРАМИ
ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА
ФІЛОСОФІЇ
ЧЕРКАСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ
БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Ухвалено
рішенням вченої ради
від 05.09.2019 р., протокол № 1

Введено в дію
наказ Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького
06.09.2019 р. № 159

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про освітньо-наукові програми третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (далі – Положення) – є нормативним документом та визначає систему розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду освітньо-наукових програм третього рівня вищої освіти доктора філософії незалежно від форми навчання (очна, заочна) в Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (далі – Університет).

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про охорону праці», Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 30.12.2015 р. № 1187; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20.12.2015 р.; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261; наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2016 № 600; Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07. 2019 р. № 977; методичних рекомендацій «Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації» (2014 р.), Статуту Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького та інших чинних нормативно-правових актів.

1.3. Положення визначає порядок розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм в Університеті.

1.4. Основні терміни Положення та їх визначення.

1.4.1. Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень.

1.4.2. Акредитація – оцінювання освітньо-наукової програми та/або освітньої діяльності Університету за цією програмою на предмет: відповідності стандарту вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання.

1.4.3. Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

1.4.4. Освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії.

1.4.5. Гарант освітньо-наукової програми – керівник робочої проєктної групи з розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду освітньо-наукової програми.

1.4.6. Група забезпечення спеціальності – група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких заклад вищої освіти є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на певних рівнях вищої освіти, особисто беруть участь в освітньому процесі й відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

1.4.7. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в

Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначені навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

1.4.8. **ЄДЕБО** – Єдина державна електронна база з питань освіти.

1.4.9. **Забезпечення якості освіти** – сукупність процедур, що застосовуються на інституційному (внутрішньому) та національному і міжнародному (зовнішньому) рівнях для якісної реалізації освітньо-наукових програм і присудження кваліфікацій.

1.4.10. **Здобувачі вищої освіти третього рівня вищої освіти** – особи, які навчаються в Університеті на третьому рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії.

1.4.10. **Компетенція** – надані особі повноваження для виконання покладених на неї завдань і обов'язків певної професії (заняття, роботи).

1.4.11. **Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи** (далі–кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання.

1.4.12. **Ліцензування** – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

1.4.13. **Робоча навчальна програма дисципліни (силабус)** – навчально-методичний документ, складовими частинами якого є опис навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни, теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи контролю, схема нарахування балів,

рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті.

1.4.14. Національна рамка кваліфікацій (НРК) – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

1.4.15. Освітній компонент (одиниця освітньо-наукової програми) – змістовна навчальна складова освітньо-наукової програми як автономний, офіційно структурований навчальний досвід, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної діяльності згідно з часом, виділеним в рамках освітньої програми, та відповідні критерії оцінювання.

1.4.16. Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

1.4.17. Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

1.4.18. Проєктна група – визначена наказом керівника закладу вищої освіти група педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої освіти і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

1.4.19. Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за освітньо-науковою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти. Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою відображаються в

профілі освітньо-наукової програми; результати навчання за освітніми компонентами професійної програми відображаються в навчальних програмах дисциплін, практик та інших компонентів освітньо-наукової програми.

1.4.20. **Спеціальність** – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

1.5. Освітньо-наукова програма включає набуття здобувачем третього рівня вищої освіти таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань зі спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

2. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ І ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

2.1. Нова освітньо-наукова програма розробляється на основі освітніх стандартів і з урахуванням вимог стандартів.

2.2. Розроблення нової освітньо-наукової програми включає такі етапи:

- створення проєктної групи та призначення гаранта освітньо-наукової програми;
- аналіз актуальності та оцінювання достатності наявних ресурсів;
- визначення профілю освітньо-наукової програми;
- визначення освітнього змісту освітньо-наукової програми та розроблення навчального плану;
- розроблення системи оцінювання якості освітньо-наукової програми з метою удосконалення.

2.3. Створення проєктної групи та призначення гаранта освітньо-наукової програми (I етап)

2.3.1. Нова освітньо-наукова програма розробляється за ініціативою керівництва Університету, навчально-наукового інституту/факультету, кафедри, або ініціативної групи з числа науково-педагогічних працівників і науковців (далі – ініціатори). Розробці нової освітньо-наукової програми передуює порівняльний аналіз ініціаторами освітньо-наукових програм аналогічного спрямування, що діють в провідних зарубіжних і вітчизняних закладах вищої освіти: їх тривалості, складу навчальних дисциплін, рівня викладання тощо.

2.3.2. Розроблення, моніторинг та перегляд кожної освітньо-наукової програми здійснюється робочими проєктними групами (далі – проєктна група).

2.3.4. Проєктні групи є учасниками системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Університету на рівні навчально-наукового інституту/факультету, кафедри, формуються окремо за кожною освітньо-науковою

програмою на період розроблення, моніторингу та перегляду освітньо-наукової програми, проведення процедур зовнішнього оцінювання освітньо-наукових програм (ліцензування, акредитація), або самооцінювання, інших процедур, які потребують перегляду освітньо-наукових програм.

2.3.5. Проектна група щодо кожної освітньо-наукової програми створюється наказом директора/декана навчально-наукового інституту/факультету з дотриманням ліцензійних вимог: не менше трьох осіб, що мають науковий ступінь та вчене звання, з них не менше двох докторів наук.

2.3.6. Одна й та ж сама особа може бути членом декількох проектних груп освітньо-наукових програм з однієї спеціальності в Університеті. Член проектної групи не може входити до жодної проектної групи іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі. З метою забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду освітньо-наукових програм зацікавлених сторін рекомендується залучати до діяльності проектної групи представників роботодавців, представників Ради молодих вчених тощо.

2.3.7. Очолює проектну групу її керівник (гарант освітньо-наукової програми) – науково-педагогічний або науковий працівник, який працює в Університеті за основним місцем роботи, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньо-наукової програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років.

2.3.8. Керівник проектної групи (гарант освітньо-наукової програми) не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проектними групами.

2.3.9. Дострокове припинення роботи і призначення нового гаранта освітньо-наукової програми і членів проектної групи здійснюється на підставі наказу ректора Університету. Проектна група діє під керівництвом гаранта освітньої програми.

2.3.10. Проектні групи виконують такі завдання:

- встановлюють актуальність освітньо-наукової програми;

- формують профіль освітньо-наукової програми;
- визначають форми навчання та форми організації освітнього процесу;
- визначають освітні компоненти, розробляють навчальний план та інші нормативні документи, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів ступеня доктора філософії.

- здійснюють аналіз відповідності освітньо-наукової програми Ліцензійним умовам;

- узагальнюють пропозиції та формують рекомендації з вдосконалення існуючої освітньо-наукової програми;

- беруть участь у моніторингу освітньо-наукової програми (узагальнюються пропозиції та рекомендації, здійснюють самообстеження та самооцінювання) та періодичному перегляді освітньо-наукової програми;

- спільно з структурним відділом Університету, який забезпечує ліцензування та акредитацію, супроводжують процедури зовнішнього оцінювання освітньо-наукової програми (ліцензування, акредитація);

- здійснюють контроль за реалізацією освітньо-наукової програми викладачами програми.

2.4. Аналіз актуальності освітньо-наукової програми та оцінювання достатності наявних ресурсів (II етап)

2.4.1. Аналіз актуальності освітньо-наукової програми полягає у встановленні суспільної потреби в освітньо-науковій програмі, її потенціалі шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (здобувачами вищої освіти, випускниками, роботодавцями, науковою спільнотою тощо), з'ясуванні виконання основних умов запровадження освітньо-наукової програми.

2.4.2. Проектна група повинна провести аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому нової освітньо-наукової програми, а також аналіз ринку праці, на який орієнтована нова освітньо-наукова програма, і можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників освітньої програми. Під час аналізу ринку праці і визначення найбільш затребуваних компетентностей має бути врахована думка тих

роботодавців, які є ключовими для розроблюваної освітньо-наукової програми.

2.4.3. Проектна група, виходячи з прогнозованої структури освітньої програми, з врахуванням ліцензійних умов, за результатами консультацій з профільними службами Університету здійснює попередню загальну оцінку достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних тощо) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

2.5. Визначення профілю освітньо-наукової програми (III етап)

2.5.1. Профіль програми складається проектною групою як короткий документ, створений для представлення в усталеній формі основної інформації про освітньо-наукову програму.

2.5.2. Визначення профілю освітньо-наукової програми полягає насамперед у визначенні **мети** програми (до двох речень), **загальних та фахових програмних компетентностей**, які повинні бути досягнуті у результаті навчання за програмою, **кінцевих (програмних) результатів навчання** з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти та встановлення необхідного обсягу програми у кредитах ЄКТС.

2.5.3. При формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця представників ринку праці.

2.5.4. Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, фахові) – визначають специфіку програми. Основою для формулювання програмних компетентностей освітньо-наукової програми є перелік компетентностей державного Стандарту вищої освіти за даною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

2.5.5. Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями.

2.5.6. **Спеціальні (фахові, предметні)** компетентності, як правило, поділяються на три види: знання і розуміння в предметній області, когнітивні уміння та навички в предметній області, практичні навички в предметній області. Бажано наводити коментар кожної із компетентностей. Можлива додаткова внутрішня класифікація компетентностей. У випадку запланованої неформальної спеціалізації доцільно представляти, як окремі, набори відповідних компетентностей.

2.5.7. Набір фахових компетентностей повинен відповідати визначеному рівню освітньої програми та кваліфікаційному рівню НКР.

2.5.8. **Програмні результати навчання** – те, що здобувач вищої освіти повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньо-наукової програми.

2.5.9. Програмні результати навчання повинні корелюватися з визначеним переліком загальних і фахових компетентностей.

2.5.10. Результати навчання мають відповідати таким критеріям:

- корисність – повинні сприйматися як такі, що відповідають рівню вищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави, релевантність відповідним програмним компетентностям;

- конкретність – забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;

- стандартизованість – визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач вищої освіти;

- відповідність – відповідати кваліфікаційним вимогам, бути пов'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій;

- об'єктивність – сформульованими нейтрально, уникаючи зайвої амбітності та суб'єктивності;

- досяжність – реалістичними з погляду часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення;

2.5.11. При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

- результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти третього рівня повинен продемонструвати після успішного завершення освітньо-наукової програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);

- повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості даної програми.

2.5.12. Формулювання програмних результатів супроводжується виробленням чітких критеріїв оцінювання сформульованого результату. Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання освітньо-наукової програми.

2.6. Визначення змісту освітньо-наукової програми та розроблення навчального плану (IV етап)

2.6.1. Визначення змісту освітньо-наукової програми охоплює такі етапи:

1) складання переліку освітніх компонентів освітньо-наукової програми:

- вирішення питання щодо модуляризації освітньо-наукової програми;
- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання;
- визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;
- перевірка охоплення ключових загальних та фахових компетентностей.

2) обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;

3) розроблення навчальних програм дисциплін.

2.6.2. *Складання переліку освітніх компонентів освітньо-наукової програми.* На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проєктна група визначає:

- загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення вказаних результатів, який необхідно розподілити;

- здійснює структурування результатів навчання шляхом визначення освітніх компонентів (модулів або навчальних дисциплін, інших типів складових навчального курсу, практики, дослідницьких проєктів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів) з відповідними стратегіями і критеріями оцінювання для досягнення вказаних результатів та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення цих результатів.

2.6.3. *Вирішення питання про модуляризацію освітньої програми.* При призначенні кредитів освітнім компонентам програми слід віддавати перевагу *стандартизованому підходу* (модуляризації освітньо-наукової програми), коли обсяг кожного компонента є стандартним або кратним (модуль) на відміну від *індивідуального підходу*, коли обсяг кредитів ЄКТС для освітнього компоненту є довільним і залежить від переліку та складності результатів навчання, опису прогнозованої навчальної діяльності, оцінки навантаження, обговорення викладацьким складом. Визначення кількості кредитів для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінки навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання.

2.6.4. Інституційний базовий кредитний показник з мінімальною кількістю кредитів для освітнього компоненту складає 3 кредити ЄКТС.

2.6.5. *Визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного модуля (освітнього компоненту).* Виходячи з програмних компетентностей та програмних результатів навчання, проєктна група має сформулювати результати навчання, які повинні бути досягнуті в межах кожного модуля (освітньої компоненти).

2.6.6. *Визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання.* Проєктна група має погодити спосіб якнайкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання.

2.6.7. *Перевірка охоплення ключових загальних та фахових компетентностей.* Проєктна група повинна перевірити розвиток ключових загальних і фахових компетентностей, а також перевірити, чи всі програмні ключові загальні та фахові компетентності покриваються модулями/одинацями освітньої програми.

2.6.8. Проєктні групи повинні здійснити узгодження результатів навчання та програмних компетентностей: узгодження програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій;

- узгодження програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти;

- узгодження результатів навчання модуля (навчальної дисципліни) з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньо-наукової програми);

- узгодження модульних (дисциплінарних) результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньо-наукової програми);

- узгодження методів викладання з відповідними результатами навчання у зв'язку з визначенням стратегій викладання для досягнення бажаних результатів навчання;

- узгодження методів оцінювання відповідно з модульними (дисциплінарними) та програмними результатами навчання.

2.6.9. *Обрання освітніх технологій та розроблення навчального плану.* Під час розроблення проєкту навчального плану необхідно звертати увагу на збалансованість освітньо-наукової програми щодо програмних навчальних результатів, відповідність змісту освітньо-наукової програми актуальним вимогам тієї галузі освіти і професійної сфери, в рамках яких позиціонується нова освітньо-наукова програма.

2.6.10. Проєктна група повинна забезпечити в проєкті навчального плану можливості організації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти та академічної мобільності.

2.6.11. На підставі профілю освітньої програми та переліку освітніх компонентів освітньо-наукової програми проєктна група розробляє навчальний план для відповідної освітньо-наукової програми.

2.6.12. У навчальних планах навчальні дисципліни розподіляються таким чином:

- обов'язкові – їх перелік, обсяги та форми атестації можуть визначатися рішеннями вченої ради Університету;

- вибіркові: за вибором проєктної групи та за вибором здобувача вищої освіти третього рівня – 25 % загального обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти третього рівня (їх перелік, форми вивчення (аудиторна чи самостійна) та атестації визначаються проєктними групами, рекомендуються науково-експертною радою Університету та затверджуються вченою радою Університету

2.6.13. Розподіл годин між різними видами робіт (лекціями, практичними та семінарськими заняттями) в межах кредитів, визначених освітньо-науковою програмою для вивчення кожної навчальної дисципліни встановлюється за пропозицією кафедри. При цьому необхідно враховувати, що обсяг аудиторної роботи встановлюється в межах від 1/3 до 2/3 вартості 1 кредиту ЄКТС (від 10 до 15 годин), залишок відводиться для самостійної роботи здобувача вищої освіти.

2.6.14. Здобувачі третього рівня можуть подавати пропозиції та зауваження щодо змісту навчальних планів.

2.6.15. Проєкти навчальних планів погоджуються з директором/деканом навчально-наукового інституту/факультету, проректором з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Університету.

2.6.16. Під час проєктуванні кадрового забезпечення нової освітньо-наукової програми проєктна група повинна узгодити свої пропозиції щодо складу викладачів програми для дисциплін, включених в проєкт навчального плану, з кафедрами, на яких працюють такі викладачі.

2.6.17. Програми навчальних дисциплін за завданнями проєктних груп розробляються кафедрами згідно з вимогами освітньо-наукових програм.

2.6.18. Здобувачі третього рівня мають право подавати пропозиції та зауваження щодо змісту програм навчальних дисциплін.

2.6.19. Програма навчальної дисципліни розробляється на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вноситися зміни.

2.6.20. З метою забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, попередження дублювання, врахування міждисциплінарних зв'язків навчальні програми розглядаються науково-експертною радою та затверджуються вченою радою Університету.

2.7. Розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення (V етап)

2.7.1. За забезпечення якості освітньо-наукової програми відповідають викладачі програми, які її реалізують, а також проєктна група. З метою контролю та вдосконалення якості освітньо-наукових програм проводяться різні процедури оцінювання і визнання якості освітньо-наукової програми: зовнішні, внутрішні і непрямі.

2.7.2. Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості освітньо-наукової програми є:

- акредитація (державна, громадська, професійно-громадська). ОП може мати акредитацію одного або декількох видів або не мати акредитації;
- сертифікація освітніх програм – процедура встановлення відповідності якісних характеристик освітньо-наукових програм певним стандартам якості організації, що сертифікує;
- міжнародна експертиза освітніх програм – процедура оцінювання якості освітньо-наукових програм визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій науково-освітній галузі, в якій реалізується така освітньо-наукова програма;

- експертиза окремих елементів освітньої програми – процедура оцінювання якості окремих елементів освітньо-наукової програми визнаними і авторитетними експертами в обраній галузі експертизи; об'єктами такої експертизи можуть бути навчальні плани, програми навчальних дисциплін, організація практик, організація дослідницької та/або проєктної роботи, результати навчання і рівень досягнення їх випускниками і здобувачами вищої освіти, якість підготовки випускників з точки зору ринку праці тощо.

2.7.3. Всі освітньо-наукові програми рекомендується регулярно оцінювати шляхом проведення опитування роботодавців та випускників.

2.8. Набір вступників на освітньо-наукові програми ведеться приймальною комісією відповідно до Правил прийому до Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Освітньо-наукова програма може бути включена до Правил прийому і на неї може бути оголошений набір тільки за умови її затвердження і наявності спеціальності, в рамках якої відкривається ця освітньо-наукова програма, ліцензії Університету на здійснення освітньої діяльності.

2.9. Якщо на освітньо-наукову програму не здійснено набір вступників у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, то проєктна група може в подальшому:

- відмовитися від її реалізації;
- провести модернізацію освітньо-наукової програми з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг, подати план і матеріали модернізації вченій раді Університету.

2.10. Рішення про виключення освітньо-наукової програми з освітньо-наукових програм, що реалізуються Університетом, приймає вчена рада Університету.

3. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Порядок реалізації освітньої програми визначається Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти степеня доктора філософії в Університеті.

3.2. Управління освітньою програмою здійснюється на академічному та адміністративному рівні.

3.3. Адміністративне управління освітньо-наукової програми здійснює відділ аспірантури/докторантури, дирекція/деканат навчально-наукового інституту/факультету.

3.4. До функцій адміністративного управління освітньо-наукової програми належать такі:

- організація та управління матеріально-технічним і інфраструктурним забезпеченням освітньо-наукової програми,
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньо-наукової програми в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних, інших загальних ресурсів навчально-наукових інститутів/факультетів
- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- організація проведення самообстеження освітньої програми тощо;

3.5. На рівні окремої освітньо-наукової програми академічне управління здійснює гарант освітньо-наукової програми та група забезпечення спеціальності.

3.6. Завданнями академічного управління освітньо-наукової програми є:

- організація колегіальної роботи з реалізації освітньо-наукової програми: методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу за освітньо-науковою програмою;
- здійснення контролю якості роботи викладачів програми;
- аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст і технологію реалізації освітньо-наукової програми;

- взаємодія з науковими підрозділами Університету з питань проєктної, дослідницької роботи, практики здобувачів третього рівня освітньо-наукової програми;

- взаємодія з роботодавцями та випускниками освітньо-наукової програми для уточнення вимог до компетентностей випускника і оцінки обраних технологій реалізації освітньо-наукової програми й якості підготовки випускників;

- підготовка освітньо-наукової програми до процедур оцінки якості (акредитація, сертифікація, експертиза).

3.7. Відповідно до п. 29 «Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», затверджених зі змінами Постановою Кабінету Міністрів України № 347 від 10 травня 2018 р., склад групи забезпечення спеціальності повинен відповідати таким вимогам: частка НПП, які мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, має становити не менше 30% - для рівня доктора філософії.

3.8. Розвиток освітньо-наукової програми є безперервним процесом. У розвиток освітньої програми повинні бути залучені здобувачі вищої освіти і роботодавці.

3.9. Освітня програма може щорічно оновлюватися в частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів. Підставою для оновлення освітньо-наукової програми можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та/або викладачів програми;

- результати оцінювання якості освітньо-наукової програми;

- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньо-наукової програми.

3.10. Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах освітньо-наукової програми (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик тощо).

3.12. Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду.

3.13. Підставою для розробки нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;
- затвердження нових галузевих стандартів вищої освіти тощо.

3.14. Модернізація освітньо-наукової програми може проводитися:

- з ініціативи керівництва Університету в разі незадовільних висновків про її якість в результаті самообстеження або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;
- з ініціативи гаранта освітньо-наукової програми за відсутності набору вступників на освітньо-наукову програму;
- за наявності висновків про недостатньо високу якість освітньо-наукової програми за результатами різних процедур оцінки якості освітньо-наукової програми;
- з ініціативи проєктної групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується освітньо-наукова програма, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці.

3.15. Бажано залучення до модернізації освітньо-наукових програм представників роботодавців.

3.16. Модернізована освітньо-наукова програма разом з обґрунтуванням внесених до неї змін повинна пройти затвердження в порядку, визначеному цим Положенням.

3.16. Повторне затвердження освітньо-наукових програм відбувається з ініціативи проєктної групи, що реалізує таку програму, у випадку її значного оновлення.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Інформація про освітньо-наукову програму розміщується на сайті Університету <https://www.cdu.edu.ua/>.

4.2. Відповідальними за формування і зберігання паперових версій портфоліо освітньо-наукової програми, за повноту та своєчасність розміщення інформації на сайті Університету є гарант освітньо-наукової програми.